

Makroökonomik und Mikroökonomik 01

18. März 2008

(A) Ein bisschen Theorie am Anfang

Was ist Makroökonomik? Einleitung

Die Makroökonomik oder auch Makroökonomie bzw. Makrotheorie ist die Lehre von den gesamtwirtschaftlichen Größen und ist auf jeden Fall ein Teilgebiet der Volkswirtschaftslehre.

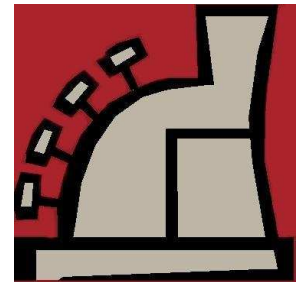

Im Gegensatz zur Mikroökonomik arbeitet Makroökonomik mit aggregierten Größen, d. h. sie untersucht Fragen nach dem Verhalten der Wirtschaft insgesamt. Makroökonomik beschäftigt sich z. B. mit Änderungen des Gesamteinkommens, des Beschäftigungsgrades oder der Inflationsrate; mit anderen Worten sie beschäftigt sich mit Konjunkturschwankungen. Sie versucht Erklärungen für diese Schwankungen zu finden und die relevanten Steuergrößen und ihre Abhängigkeiten zu ermitteln.

Ihre Objekte sind vor allem

- das Produktionspotential,
- die Arbeitslosigkeit,
- das Preisniveau,
- das Volkseinkommen,
- das Wirtschaftswachstum und
- die Konjunktur,

um nur einige der zentralen Größen zu nennen.

(B) Mittelpunkt makroökonomischer Theorien ist schließlich die Frage nach der Rolle des Staates im gesamtwirtschaftlichen Kontext; wobei aus den Theorien werden Forderungen an die Wirtschaftspolitik abgeleitet. Regierungen versuchen die Größen – die aufgrund der ex-post-Betrachtung als maßgeblich erscheinen – zu ändern. So werden durch Änderungen bei Steuern, Zinsen oder Staatsausgaben politisch definierte Ziele wie Preisniveaustabilität, Vollbeschäftigung, außenwirtschaftliches Gleichgewicht und natürlich auch Wirtschaftswachstum angestrebt.

Makroökonomische Kenngrößen spielen daher im politischen Legitimationsprozess eine wichtige Rolle, da sie von den Wählern als Hinweis auf die Qualität der Arbeit einer Regierung gedeutet werden.

(C) Alternativ ließe sich auch die Makroökonomik als Institution oder Methode definieren. Im ersten Fall würde man danach fragen, wer Makroökonomik betreibt. Zu nennen in erster Linie wären: Wirtschaftsforschungsinstitute, der Sachverständigenrat zur Begutachtung der gesamtwirtschaftlichen Lage, Lehr- und Forschungseinheiten an Hochschulen und die volkswirtschaftlichen Abteilungen in Banken.

Im zweiten Fall wäre danach zu fragen, welche Vorgehensweise für die Makroökonomik bezeichnend ist. Das lässt sich leider nicht so kurz und knapp beantworten wie in der Mikroökonomik,

aber wer auf den folgenden Seiten weiter liest, wird bald einen Eindruck von der (üblichen) Methodik gewinnen.

(A) bzw. / beziehungsweise – příp./případně., resp./ respektive, ev./eventuálně, popř. /popřípadě, anebo, nebo, třeba, možná, vlastně; die Lehre, -, en – nauka, učení, poučení, ponaučení, naučení, výcvik, teorie; die Gesamtwirtschaft – celkové, souhrnné hospodářství; celková ekonomika (např. nějakého státu); die Größe, -, die Größen – velikost, die Größe (einer Person) – výška (u osoby); kapacita; veličina, působící faktor (v matematice, fyzice, ekonomice atd.); die Volkswirtschaft – národní hospodářství, makroekonomika, obecně: ekonomie nebo ekonomika; die Volkswirtschaftslehre – nauka o národním hospodářství, národněhospodářská ekonomie; im Gegensatz zu – na rozdíl od ..., oproti ... , v protikladu k ..., v rozporu s ...; aggregiert – agregovaný, kumulovaný; agregierte Werte – agregované hodnoty; agregierte Größen – agregované/kumulované veličiny; untersuchen, ich untersuchte, ich habe untersucht – vyšetřit, vyšetřovat, prozkoumat, prohlížet, zjišťovat, prohledat, prohledávat; das Verhalten, (e)s, - – chování, počínání, jednání, postoj; die Änderung, -, die Änderungen – změna, pozměnění, přeměna, úprava, opravování, odklon, mutace; das Gesamteinkommen, s, die Gesamteinkommen – celkový příjem; hrubý důchod; der Beschäftigungsgrad, es, 0 – stupeň zaměstnanosti, míra zaměstnanosti; die Inflationsrate, -, 0 – míra inflace; die Schwankung, -, die Schwankungen – kolísání, výkyv, kývání, variace, změna, vrávorání, oscilace; die Konjunkturschwankung, -, die Konjunkturschwankung – kolísání, výkyv konjunktury, prosperity; die Steuergröße, -, die Steuergrößen – regulační veličina, řídicí veličina; die Abhängigkeit, -, Abhängigkeiten – závislost, souvztažnosti, interakce, odvislost, návyk; ; ermitteln, ich ermittelte, ich habe ermittelt - , zjistit, zjišťovat, vyšetřit, odhalit, do/vypátrat (se), dopřít, vypočít, odhadnout; das Produktionspotential, -s, 0 – výrobní/produkční potenciál; potenciál produkce/výroby; die Arbeitslosigkeit, -, 0 – nezaměstnanost; das Preisniveau, -s, 0 – cenová úroveň, úroveň cen, úroveň ceny, cenová hladina, hladina cen, hladina ceny; die Preisniveauerhöhung, -, die Preisniveauerhöhungen – zvýšení úrovně cen, zvýšení cenové úrovně; die Preisniveaustabilität, -, 0 – stabilita cenové úrovně; stabilita úrovně cen; das Volkseinkommen, -s, 0 – národní důchod; der Wirtschaftswachstum, s, 0 – hospodářský růst; zentral – centrální, ústřední, klíčový, středový, střední; nennen, ich nannte, ich habe genannt – jmenovat, nazývat, pojmenovat, nazvat, vyjmenovat, vypočítat, říkat; nennenswert – stojící za zmínku, hodný zmínky, pozoruhodný;

(B) der Mittelpunkt, (e)s, e – střed, hlavní bod, středobod, těžiště, středisko, centrum; schließlich – 1. nakonec, konec konců; 2. konečně, naposled; die Forderung, -, die Forderungen – 1. požadavek; 2. pohledávka; die Anforderung, -, Anforderungen – požadav(e)ky, nárok/y, náročnost; žádost; ableiten (etwas), ich leitete etwas ab, ich habe etwas abgeleitet – 1. odvést, odvádět, svádět (vodu, odpad atd.); 2. ableiten von / aus – odvodit, vyvodit, dedukovat (z něčeho); 3. derivovat; das Ableiten der Wassers – odvedení vody, das Resultat/Ergebnis ableiten – o dvoidit rezultat/výsledek; die Formel ableiten – odvozovat vzorec; aufgrund / auf Grund (2.p.) – na základě / – podle (něčeho); aufgrund der Dokumente – na základě dokladů; aufgrund der Kritik – na základě kritiky; aufgrund der Tatsache – na základě skutečnosti; aufgrund des Gesetzes / aufgrund von Gesetz – ze zákona; aufgrund des Vertrags – na základě smlouvy; aufgrund dessen, dass ... – na základě toho, že ...; aufgrund Ihres Briefes – na základě Vašeho dopisu; die Betrachtung, -, en – pozorování, prohlížení, sledování, úvaha, přemýšlení, uvažování, rozjímání, reflexe, posuzování; betrachten, ich betrachtete (etwas/jemanden), ich habe (etwas/jemanden) betrachtet – pokládat (něco/koho zač), pozorovat, uvažovat, uvážít, posoudit, přihlížet; maßgeblich – podstatně, podstatný, směrodatný, určující, rozhodující, rozhodný, autoritativní; erscheinen, es erschien, es ist erschienen – 1. jevit se, zdát se, zjevit se, ukázat se, objevit se, dostavit se; 2. vyjít (kniha), vycházet (kniha, časopis), vydat, vydávat (knihu, časopis); die Steuer, -, die Steuern – daň, daně; pravidelné odvody/dávky; der Zins, -es, die Zinsen – úrok, úroky; die Ausgabe, -, die Ausgaben – 1. výdaj, výdaje; vydání, vydávání (nějakých předmětů); 2. výdaj, výdaje; vydání, výlohy (finanční); 3. vydání, vydávání časopisu, knih, periodik atd.; die Staatsausgaben – státní výdaje, výlohy; anstreben etw., er strebt etw. an, er hat etw. angestrebt – snažit se o co, usilovat o co; die Preisniveaustabilität – stabilita cenové úrovně, stabilita (úrovně) cen; die Vollbeschäftigung – 1. plná zaměstnanost (... s nízkou nezaměstnaností; z makroekonomického pohledu – ve státě); 2. plný, celý pracovní úvazek (na rozdíl od částečného prac. úvazku; z mikroekonomického pohledu – v podniku); die Außenwirtschaft – 1. zahraniční obchod, zahraničně obchodní styk; 2. vnější ekonomické vztahy; außenwirtschaftlich – zahraničněobchodní; das Gleichgewicht, (e)s, 0 – rovnováha, vyváženost, vyvážení, rovnost, rovnovážný stav; die Kenngröße, -, die Kenngrößen – ukazatel, ukazatele; parametr; charakteristická veličina; charakteristický parametr; daher – 1. proto, tím pádem, tedy; 2. odtud, sem; deuten, er deutete etwas, er hat etwas gedeutet – vykládat, interpretovat, vyložit, objasnit, ukazovat na, dát najevo; der Legitimationsprozess, es, die Legitimationsprozesse – legitimační proces (při němž subjekt – např. vláda – dokazuje svou kompetenci k výkonu jí svěřené funkci); der Wähler, -s, die Wähler – 1. volič, voliči; 2. číselník (u dřívějších telefonů); der Hinweis, es, die Hinweise – připomínka, upozornění, pokyn; Hinweis auf etwas / unter Hinweis auf etwas – poukaz(ání) odkaz na něco / s poukazem na něco; Hinweis für (etwas) / Hinweis auf (etw.) – důkaz (čeho); Hinweis geben – přinést / podat důkaz, doklad; Hinweis zu etwas – upozornění (nač, k čemu); den Hinweis beachten – respektovat pokyn, upozornění; für Ihren Hinweis – pro Vaše upozornění; mit dem Hinweis – 1. s odkazem; 2. s upozorněním; mit dem Hinweis, dass (...) – s tím, že (...); schriftlicher Hinweis – písemné upozornění, písemná připomínka;

unter Hinweis auf etwas – s odkazem na (4.p.); **hinweisen auf etwas, ich wies auf etwas/darauf hin, ich habe auf etwas/darauf hingewiesen** – poukazovat (na něco, nač /na to), odkazovat (na něco, nač /na to), upozorňovat, upozornit (na něco, nač /na to), nasvědčovat (něčemu)

(C) **betreiben, ich betrieb, ich habe betrieben** – provozovat (podnik, živnost, činnost), zabývat se nějakou činností; 2. popohánět, uspíšit, urychlit; 3. vymáhat, domáhat se (čeho), urgovat; 4. pěstovat; 5. dobývat (ložisko), rubat; **nennen, ich nannte, ich habe genannt** – jmenovat, nazývat, pojmenovat, nazvat, vyjmenovat, vypočítat, říkat; **nennenswert** – stojící za zmínku, hodný zmínky, pozoruhodný; **der Sachverständigenrat** – rada odborníků; organizace „Rada znalců“; **die Begutachtung, -, die Begutachtungen** – dobrozdání, posudek, znalecký posudek, recenze; **zur Begutachtung** – k posouzení; **Lehr- und Forschungseinheiten** – pedagogické a výzkumné instituce; **die Volkswirtschaft** – národní hospodářství, makroekonomika, obecně: ekonomie nebo ekonomika; **volkswirtschaftlich** – národněhospodářský; makroekonomický, obecně: ekonomický; **die Vorgehensweise, -, die Vorgehensweisen** – postup, způsob postupu, způsob jednání; **bezeichnend** – příznačný, charakteristický, typický; **bezeichnenderweise** – charakteristicky, typicky, příznačně; **folgend, folgende, folgendes, folgender** – následující, příští, další, tento; **der Eindruck, (e)s, ü-e** – 1. dojem, vjem; 2. vliv, působení; 3. otisk, stopa; **üblich** – obvyklý, běžný, obyčejně, obyčejný